

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik ändras så, att till den fogas en bestämmelse om att fartyg som bedriver yrkesmässigt fiske av kvoterade

fiskarter och som skall införas i fiskefartygsregistret bör ha en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2003.

MOTIVERING

1. Nuläge och praxis

1.1. Europeiska gemenskapens bestämmelser och rättspraxis

Europeiska gemenskapens (EG) gemensamma fiskeripolitik berör i princip allt fiske och utnyttjande av de levande naturtillgångarna i havet. Verkställandet av den gemensamma fiskeripolitiken regleras i huvudsak genom EG:s förordningar, vilka som sådana är bindande för medlemsstaterna.

I kommissionens förordning (EG) nr 2090/98 om gemenskapens register över fiskefartyg föreskrivs om registrering av gemenskapens fiskefartyg. Enligt artikel 2 i förordningen består gemenskapens register över fiskefartyg av resultaten av de sammanställningar av uppgifter som varje medlemsstat gör över sin fiskeflotta. Registreringen av fiskefartyg är en del av den gemensamma fiskeripolitiken. Syftet med registreringen är i främsta hand att anpassa fiskeflottans kapacitet till de begränsade fiskbestånden och att följa med fångsten av kvoterade fiskarter. Fångstkvoterna för vissa fiskarter fastställs varje år genom förordningar av rådet. Medlemsstaterna är skyldiga att följa med fångsten och att vid behov avbryta fisket när kvoten fylls. Detaljerade föreskrifter gällande registreringen av fiskefartyg meddelas i medlemsstaternas nationella lagstiftning. Medlemsstaternas rätt att reglera registreringen av

fiskefartyg preciseras dock närmare i gemenskapens rättspraxis. I sitt utslag i målet C-216/87 United Kingdom vs. Jaderow Ltd ansåg EG:s förstainstansrätt att medlemsstaterna när det gäller deras fiskefartyg kan sätta i kraft nationella bestämmelser som säkerställer att medlemsstaternas fiskefartyg då de bedriver fiske enligt kvoteringarna har tillräcklig ekonomisk anknytning till medlemsstaternas fiskerinäring. Dessa bestämmelser kan gälla t.ex. landning av fångsten eller den hamn ett fartyg anlitar. I sitt utslag i målet C-3/87 United Kingdom vs. Agegate Ltd ansåg domstolen att sådana bestämmelser kan tillämpas även på fartygsbesättningens nationalitet.

1.2. Bestämmelser om yrkesfiskare och yrkesmässigt fiske i Sverige

Enligt 6 § i den svenska fiskelagen (1993:787) får yrkesmässigt fiske bedrivas endast av registrerade yrkesfiskare. Enligt lagens 30 § beviljas yrkesfiskelicens för sådant fiske som har tillräcklig anknytning till svensk fiskerinäring.

Genom förordning (1994:1716) bestäms närmare om när fisket anses ha tillräcklig ekonomisk anknytning till svensk fiskerinäring. Fisket har tillräcklig ekonomisk anknytning till svensk fiskerinäring då minst hälften av den totala fångsten under ett kalenderår, i värde räknat, landas i Sverige, eller då minst

hälften av fartygets fiskefärder utgår från svensk hamn, eller då minst hälften av de besättningsmän som deltar i fisket är fast bosatta i Sverige. Fiskeriverket, som är den myndighet som beviljar yrkesfiskelicenser, kan innan det beviljar licens beakta också andra omständigheter som sökanden åberopar och som visar att fisket har ekonomisk anknytning till svensk fiskerinäring.

1.3. Lagstiftningen i Finland

Om verkställigheten av de EG-förordningar som reglerar fiskerihushållningen bestäms i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994). Den allmänna verkställigheten av lagen ankommer på jord- och skogsbruksministeriet. Jord- och skogsbruksministeriet är även den behöriga myndighet som avses i de EG-rättsakter och -beslut som utfärdats om EG:s fiskeripolitik. Enligt lagens 4 § för jord- och skogsbruksministeriet de register som behövs för övervakning av efterlevnaden av EG:s gemensamma fiskeripolitik samt för statistikföringen. I registren kan inas uppgifter om bl.a. fiskefartyg.

Närmare föreskrifter om registreringen av fiskefartyg har givits i jord- och skogsbruksministeriets beslut om register för fiskerinäringen (1575/1994). Enligt 5 § i beslutet skall den som äger ett fartyg anmäla det till fiskefartygsregistret innan fartyget tas i bruk för fiske. Den arbetskrafts- och näringscentral inom vars verksamhetsområde fartygets ägare bor utför registreringen och beviljar fiskelicensen. Enligt 6 § i beslutet utfärdas över införande av fartyg i fiskefartygsregistret ett registerutdrag, som samtidigt tjänar som fiskelicens. Enligt 8 § i samma beslut får inte ett oregistrerat fartyg användas för yrkesmässigt fiske.

På Åland tillämpas landskapets egna fiskebestämmelser enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Verkställigheten av de EG-förordningar som reglerar fiskerinäringen regleras på Åland genom landskapslag (LL om verkställighet av den gemensamma fiskeripolitiken inom Europeiska gemenskapen 1995/40). Landskapsstyrelsen svarar för den allmänna verkställigheten av lagen. Landskapsstyrelsen upprätthåller även de re-

gister som är nödvändiga för verkställandet av den gemensamma fiskeripolitiken. Närmare föreskrifter om de register som gäller fiskerinäringen har givits genom förordning (LF om register för fiskerinäringen 1995/51). Bestämmelserna på Åland om registrering av fiskefartyg motsvarar bestämmelserna i jord- och skogsbruksministeriets beslut om register för fiskerinäringen.

2. Behovet av ändring och förslag till ändringar

Lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik innehåller inga bestämmelser om tillräcklig ekonomisk anknytning mellan den finska fiskerinäringen och de fiskefartyg som bedriver fiske inom Finlands fiskekvot. För tillfället bedrivs t.ex. till Finlands kvot hänförligt torskfiske även av fartyg under finsk flagg som har dansk besättning och vars fångster landas enbart i danska hamnar. Följaktligen fiskas en betydande del av den för Finland kvoterade torskfångsten av fartyg som inte förefaller ha ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

För att åtgärda detta föreslås att till lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik fogas en 4 a §, enligt vilken ett fartyg som är infört i fiskefartygsregistret och som fiskar kvoterade fiskarter skall ha tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

Enligt den nya 4 a § har det fiske ett fartyg bedriver tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring då minst hälften av den totala fångsten under ett år, i värde räknat, landas i Finland, eller då minst hälften av fartygets årliga fiskefärder utgår från finsk hamn, eller då minst hälften av de besättningsmän som deltar i fisket är finska medborgare eller medborgare i andra länder som hör till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och är fast bosatta i Finland. Den myndighet som upprätthåller registret kan även beakta andra omständigheter som visar att fisket har tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Tillfälliga avvikelser från registreringsvillkoren skulle kunna godkännas, om de föranleds av till exempel insjuknandet av en eller flera med-

lemmar av besättningen, av ett tillfälligt stängande av hamnar som används för landning av fångsten eller av annan motsvarande orsak.

Ett fartyg som inte uppfyller villkoren för registrering eller vars fiskeverksamhet inte i övrigt kan påvisas ha tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring, kan avföras ur fiskefartygsregistret. Samtidigt dras fartygets fiskelicens in.

3. Propositionens verkningar

Propositionen uppskattas inte ha några miljöeffekter.

Propositionen uppskattas inte ha nämnvärda konsekvenser i fråga om organisation.

Genom lagändringen säkerställs en fastare ekonomisk anknytning till den finska fiskerinäringen för yrkesmässigt fiske enligt de fångstkvoter som fastslagits för Finlands del.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Utlåtanden om förslaget har begärts av Sjöfartstyrelsen, Centralförbundet För Fiskerihushållning, Finlands Yrkesfiskarförbund och arbetskrafts- och näringscentralernas fiskeenheter. Vid beredningen av propositionen har synpunkterna i utlåtandena beaktats i mån av möjlighet.

5. Ikraftträdande

Denna lag föreslås träda i kraft den 1 januari 2003.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 8 december 1994 om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) en ny 4 a § som följer:

4 a §

Fiskefartygsregister

I fiskefartygsregistret får införas endast sådana fartyg som bedriver fiske av fiskarter vars kvoter fastställts av Europeiska gemenskapen för vilka fiskeverksamheten har en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Det fiske som ett fartyg bedriver har en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring om

- 1) minst hälften av den totala fångsten under ett kalenderår, enligt fångstens värde, landas i finsk hamn,
- 2) minst hälften av fartygets årliga fiskefärder utgår från finsk hamn, eller

3) minst hälften av fartygets besättning är finska medborgare eller medborgare i andra stater som hör till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och är fast bosatta i Finland.

Registermyndigheten kan även beakta andra omständigheter som framförs av ägaren till fartyget som skall registreras eller som är registrerat som visar att det fiske som fartyget bedriver har en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

Ett fartyg som inte uppfyller de villkor som nämns i 1 mom. eller vars fiskeverksamhet inte på något annat sätt kan påvisas ha en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring kan avföras ur fiskefartygsregistret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Helsingfors den 20 september 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*